

كەدەيلىكن قامال لۇ شائۇشى شايانسىڭ شائۇشى چانگسە ئۇل چانگۇچىدىك

شېنجاڭغا كەلگەنمبە 50 جىل بولدى، ۇمىر بويى شېنجاڭدى سۇيەمىن

— ھەملەكتەنك كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال لۇ سىيلىي ۇلەسكەرلىك سىيلىغىنىڭ يەڭەرى لي پىڭ تۇرالى

□ ئىشلىمىز ەرايدە

“قايتىپ بارغانمىدا تاغى ئالاي سىتەر مەيغى كۇتىپ تۇر”.

10 - ايدىنڭ 24 - كۇنى ھەملەكەتنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال لۇدامى وزات نىزگى سىتەردەن ارالاپ ۇجۇرپ باياندا. ما جاساۇ ۇماجلىسى اياتانغانان كەيىن، جىنالىسقا قاتناسقان شېنجاڭ قۇم شىلانى كاسبى شەكنى سەرىكتەستىڭنىڭ القا باستىغى لي پىڭ تاياندا كەرەك - جارامىن جىيىستىرپ، شەريا اۇدانغا قايتۇعا دايبىندانلى.

يىىل 68 جاسقا كەلگەن لي پىڭ زەينەتكە شىققاننان كەيىن تاكالمكان ئۇلىنىدە باستان - اياتق تاپانداپ تۇرۇپ، شىلان كاسپ سالاسىن ورناتۇ، سول جەردەگى بۇقارانى كەدەيلىكتەن ارىتلىپ، اۇقاتتۇغا جەنكەتۇ ۇشىن ۇوزنىڭ ۇىر كىسىلك كۇش - قۇاتىن ارنادى.

■ **“كومۇنىستىك پارتىيا مۇشەلەرى ماڭگى زەينەتكە شىقپايدى”**

1951 - جىلى لي پىڭ سانشى لۇيلىياڭ تاۋلى وڭىرىندەگى ۇىر ەڭشىي وتباسىندا ۇمىر ەسكىن اشقان، 1970 - جىلى اسكەرگە قاتناسىپ شېنجاڭغا كەلگەن، 1973 - جىلى پارتىياعا مۇشە بولغان، ئىلگەرى تارباغاتاي اياتقىق اكىمشىلك مەكە. مەسىلىك ورنىناسار ۇالپى سىياقتى مىنىدەتتەردى وتەگەن، چەمىس ورمانى شارۇاشلىغىن دامىتۇ جاعىندا نەداۋىر ەڭبەك سىڭرەدى.

زەينەتكە شىققاننان كەيىن، ول كوكەرەك كەرەنگەن سىتق نىتامەن شېنجاڭنىڭ جەمىس ورمانى شارۇاشلىغىنىڭ دامۇنا نىڭ ۇلەس قوسادى. 2009 - جىلى لي پىڭ وتباسىندا. عىلاردىڭ كەڭسەنى قاراماي، باتىل تۇردە شەريا اۇدانىنىڭ شەريا اۋىلى ارىش قىستامغا كەلىپ تۇراتقاپ تۇرادى، وسە. مەن 10 جىل وتەدى.

لي پىڭنىڭ ۇايەمىز، ەركىن زەينەت تۇرمىسىن تاستاپ، قۇمدا ماشاقات شەكىپ، جاپا تارتۇعا كەلگەندىگىن كوپتەنگەن ادامدار تۇسىنەيدى. “كومۇنىستىك پارتيا مۇشەلەرى ماڭگى زەينەتكە شىقپايدى”. لي پىڭ بىلاي دەدى: “خوتان جاپالى، مەشۇ بولغانمەن، خوتان خالىق اتا - بابالارىنان بەرى وسىن. دا تۇرمىس كىشىرىپ كەلەدى، مەن بارىام نەگە يولمايدى ەكەن؟ مەن ولاردى كەدەيلىكتەن ارىتلىپ، اۇقاتتۇغا، تاما. شا تۇرمىس كەششۇگە باستامىن!”

ارىش قىستامى اۇر كەدەي قىستاق، ادام باسنا 1.3 مۇ جەر تۇرا كەلەدى، 90% قىستاق تۇرغىنى تۇگەلدەي كەدەي وتباسىلارى. ادامى كوپ، جەرى از، جارانتلىستىق ورتاسى ناشار، ەگەر جۇمىستانۇ ورايى، كاسپ ارقىلى جەنكەتۇ بول.

(باسى 1 - بەتتە)

“بىزدىڭ زاۋۇدىغا تەخنىكتەر دىڭ بارلىغى ئىشكى جەر - لەردەن كەلگەن ساقا ۇستازدار، كىم - كەشەكتەردى نىڭۇ، كور - كەمدەۋ بارىسىندا، تەخنىكتەر جۇمىسىلاردىڭ نىڭۇ بارىسىن، مسالى، نىڭسىتىڭ جىيىلگى قاناشلىقتى دارەجەدە بولۇ، نىڭنىشە - لىكتىڭ قايسى بۇنىدارنا ۇمان بەرۇ كەرەك دەگەن سىياقتىلاردى ارالاپ تەكسەردەى”. ۇرايلا جۇمىسىشلاردىڭ كەسىپ - ۇيشۇ، نىڭۇ بارىسىندا جولققان ماسەلەلەرى جونىدە تەخنىكتەر مەن بىرگە جۇمىسىشلار مەن پىكىر اۋىستىرپ وتىراتىندىمەن ايتتى، ۇاقىت ۇزارا كەلە تەخنىكالىق بارىس، ساپا تەكشەرۇ سىياقتىلار جونىدە ۇرايلا جاتتاۋ ۇتۇسىپ، ونى كوكەينە توغىپ، سەح باسقارۇ تاجىرىيەلەرىن توتپادى.

قىزمەتتەسى كۇلىيسا تۇرسۇنغا زاۋۇد باستىغىنىڭ وسى كۇ - لەڭەش كومەكىشىسى ەرەكشە اسەر قالىدردى. “ۇرايلا كۇلىپ جۇردەى، بىراق قىزمەتتە ەرەكشە مۇقيات، كاسىبىن ارداقتايد - دى، بىزدىڭ تۇسىنەنگەن جەرىمىز بولسا، ول تەخنىكتەرگە بارىپ ماسەلەمىزدى شەشىپ بەردەى. تۇرمىستا كۇڭلىسىز سە - تىەرگە جولىشقاق، ونى نىزەپ بارىپ سىرلاسامىز”. كۇلىيسا بىلاي دەدى: ياشاقارلارغا كەدەيلىكتە قۇانىش سانايىتىن ۇرايلا بۇعان قوسا زاۋۇدىغاى ايەلدەر مەڭگەرتۇشىسى، ايەل جۇمىسىشە - لار ۇۋى ۇشىنىڭ باكىن - شۇكىن سىتەرىن ايتسا دا ول ساپىرلى - لىقپەن قۇتاي اسادى ۇرى اقىل - كەڭەس ايتادى.

“زاۋۇدتا ايەل جۇمىسىشلار كوپ، كەيدە جۇمىستا دەلبە - رەۋى كۇڭلىسىز بولسا، مۇڭايا قالسا، ولار مەن سويلەسىپ، ولاردى كۇڭلىدەندىرەمىن”. ۇرايلىنڭ نازارىندا، تاماشا كۇڭل كۇيەپەن قىزمەت سىتۇ ەرەكشە ماڭغزى، سول ارقىلى قىزمەت ونىمىدلىگىن جوعارىلاتىپ قانا قالماستان، ۇندىرىس حاۋپىسىز - دىگىنە دە كەپىلدىك ەتۇگە بولادى.

“قازىر مەن اي ساينىن 2000 يۇان ەڭبەكقاى الامەن، دوستا - زىمەپەن بىرگە اۇدان قالاشىغىنا بارىپ كوشۇ ارالاپ، جاقسى كورگەن كىيەپەردى ساتىپ الامەن”. ەڭبەكاقىسىن قايدا جۇە - سايىشىن تىلگە العاندا، ۇرايلا گۇلدەي قۇلىپىرپ كۇلىمەددەى، ول ۇرايدا اسىپ قالغان اقشامىس ساقىتاپ قوياتىندىمەن ايتتى.

■ **ۇىر مەزەت كۇلكىدەن ايرىلىپ جازىپ دەى**
ۇرايلا كىشىكەنتايىنان كەريا اۇدانى تۇراقاز اۋلىسىندا تۇرمىس كەشىرىپ كەلگەن، تايىتىنىداردىڭ بىمارى ونىڭ ۇر كۇنى جۇزىنەن كۇلكى ۇيرىلىپ جاپادارى جۇرەنتىدىگىن ايتا - دى. الايدا ۇمال وسىنداى قۇانىشتان ول ۇدىنى ۇشقارى دىيەبا - نىڭ جۇمەىداۋى سەبەپتى ۇىر مەزەت جازىپ قالغان دەى.

2009 - جىلى نەبارى 17 جاستاعى ۇرايلا ۇزانلادى. ۇيلەن -

ياسا، جەرگىلىكتى گەنىشىلەردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۇى قىيىنغا سوعادى.

شەريا اۇدانىنىڭ قۇمدى بوران باسقان 3 - ۇمورىلى جەل وتىنە نەكەسەرۇ جۇرگىزگەننىن كەيىن، لي پىڭ وسى اراد - دا شېنجاڭ قۇم شىلانى كاسبى شەكنى سەرىكتەستىگىن قۇرۇپ، قۇمعا اعاش ەگىپ، ورمان ۇسىرىپ، ماقساتى ايگە - لەپ، جەرگىلىكتى ورنىنداى ەڭنىشىلەردى كەدەيلىكتەن ارىل - تىپ، اۇقاتتائۇعا باستاۋدى ۇيعارادى.

■ **قۇم توبەلەر جاسىل القايقا اينالدى**

لي پىڭنىڭ اشقان شىلان بازاسىنىڭ اينالاسى اق تەرەك - پەن قورشالىپ، شىلان جاپاقالا ۇوسىپتى، وسى وتكەندەگى ۇشول جازىبرا بۇگىنگى تاڭدا ەكولوگىيالىق ۇلشەمدەنگەن شىلان ەگۇدەن ۇلگى كورسەتۇ بازاسىنا اينالدى.

ال وسى سىتەردىڭ ارىتىندا، ادام بىلە بەرمەيتىن مىچىنات - تى كەشۇلەر جاتقان دەى.

شەريا اۇدانىا العاش كەلگەندەى، لي پىڭ قىستاق تۇرعىن - دارىنىڭ ۇىر بولەلى، نەشە شارشى ەمتەر عانا كەلەتىن الاسا، كونه ۇينىدە تۇرادى، ۇيگە كرسەڭ ەسكەكە باسلىڭ تىرەلە - تىن، تاغى ماسا، شەرىكى شاعىپ شىدانايىتىن.

“سول كەزدە تاقىر قۇم توبە جانە قات - قايات تۇرمىس قىيشىلىغى الدىندا، مەن ۇز تالغامبا كۇمانمەن قاراپ، ەكى ويلى بولغان كەزدەرم دە بولدى”، - دەدى لي پىڭ وتكەندى ەسكە الا.

قىيشىلىققا قارسى اتتائۇ كەرەك پە، الدە كەتۇ دابىلىن قاعۇ كەرەك پە؟ لي پىڭ ارەكتەتمەن جاۋاپ جازدى. بەل ومىرتقا ارالىق تاباقشاسى وسكەندىكتىن، اۋىرغاندا بەلىن جازا ەماي قالاتىن، ول سويىشە دە اسنا تاياققا سۇيەنىپ، ەڭسىتكە جەرگە بارىپ جۇمىس سىتەيتىن: اسقانزى اۋىرىپ، نەشە كۇن، نەشە تۇن مۇلدە ۇنار تاتپاي قالغاندا، ول بۇ - زىنعىسىنداى ۇيرىنىشى شەپتە كۇرەش جاسايدى؛ شارشاپ قۇسقاندا، اۋەلى، ۇت سۇيىقتىن قۇسىپ جىبەرگەندە، ول بايا - عىسىنداى ۇتىسن - تىسىنە باسىپ شىدامىدلىق كورسەتەدى.

قۇمدى تەڭسىتۇ، قۇمدى جونگە سالۇعا قارىجى كوپ جۇمىسالتىندىقتان، لي پىڭنىڭ قارىجى قىسمى دا ەرەكشە اۋىر بولاتىن، وسى سەبەپتى ۇيىن ساتىپ جىبەردى. خىالغىز ۇل بولغان ونىڭ سول كەزدە، اۋەلى، ۇيگە قايتىپ، سىرقاقتانىپ جاتقان قارت اكەسىنە قارايلاسۇعا مۇراسىمى بولمايدى. 90 نەشە جاستاعى قارت اكەسى ونى ۇتۇسىنىپ، تاۋەكەل دەپ قۇمعا كۇشىپ كەلىپ، ونىمەن بىرگە ەڭ قىين كەزدەردى وت - كىزەدى، ەڭ سوغىندا سۇيەنگى وسى ارادا قويىلادى.

بەردىك سەنىم مەن قاجىماس قۇلىشىنىسا سۇيەنىپ، 2013 -

كەنەن كەيىن، ۇرايلا بۇرىنىدەي ۇر كۇنى قۇانا ۇن سالىپ، يىگە باسىپ جۇرە بەردەى. دەسەدە دەرەۋ وسەك - اياڭ، قانڭۇ سوزگە لىگەدى.

“قىستاققاى بۇرقاپ كىيگەن كەيىىر ادامدار سىرتىمەن سوزگە قوسىپ، ۇيلەنگەن ايەلدىڭ سىرتتا بەت - اۋزىن اشىپ جۇرۇنە بولمايدى، كۇلۇنە دە بولمايدى، ۇيتىشە جۇرت قوراش - سىنادى، ۇينىدەگىلەرگە دە زوبالانك اكلەلدى دەپتى”. ۇرايلا بىلاي دەدى: ول كەزدە جاس بولاتىمەن، وسىنداى قانڭۇ سوز - دەردى ەستىگەندە ەرەكشە مازاسىزدانىپ، ماڭايمىداعىلار سىياقتى قارا بۇرقاپ كىيىپ، نىبەت - اۋزىجەى بۇرگەنىشپەن بۇرگەپ لاتىن بولىدىم. ۇر كۇنى اۋلانى اينالسىتقاپ، سىرتقا شىعۇدان، لەپەن بارىس - كەلسىن جاساۋدان قالىدىم. كۇلەڭەش قىز كورنەپەي كەتتى.

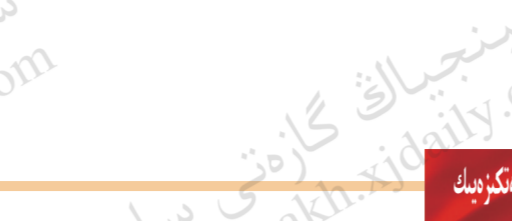
بۇل جاعداى كوپ جىلعا جالغاسادى، كۇيەۋى وبۇل اسەن - نىڭ شىدامى تاۋسىلىپ، قىستاق تۇرعىندار كومپەتتەنىس بارىپ كومەك سۇرايدى. اقىرىندا وتباسىنداعىلار مەن قىستاق كادىرلا - نىڭ ۇنىسپىجاتتائۇنىدا، ۇرايلا كەريا اۇدانى كاسپتىك شەبەرلىك - كىكە تارىيەلەۇ - باۋلۇ ورتالىغىنا كەلىپ تىزمەلدەلىپ كۇرسىقا قاتناسادى.

شاتتىقتان قالاي ايرىلىپ قالدى؟ ۇرايلا مەكتەپتەن مۇنىڭ جاۋابىن تاپتى.

“دىنى ۇشقارى يدەيا مەنى كۇلكىدەن ايرىدى، نەك يدە - يامدا بۇرىلىس بولغاندا عانا شاتتىغەمدى قايتا تاپا الامەن”. ۇرا - يلا بىلاي دەدى: باۋلۇ ورتالىغىندا ەمەلەكەتتە ۇىر تۇتاس قول - داندالتىن ۇتىل - جازۇدى، زاڭ بىلىپەردەن مۇقيات ۇيرەندىم، كىم - كەشەك ۇيشۇ تەخنىكاسىن دا ۇيرەندىم. “مەن مەكەپتە ۇىرتتالاي زامانازۇي كىم - كەشەك جۇرنالداردىن كوردىم، وندا - عى جاپا ۇلكىدەگى كىم - كەشەكتەر وتە ادمەى ەكەن”. ۇرايلا - نىڭ كىم - كەشەك يىشۇگە دەگەن قىزىغۇشىلىغى كەرەمەت ارىتىپ، دەمالسى ۇاقىتتارىندا دا جۇرنالداردى قولشان تاستاماي - تىن بولدى، سونداى - اق كىم - كەشەك ۇيشۇ تەخنىكاسىن يگەرۇگە بار نىتاسىمەن كىردىتى.

مەكتەپتىڭ نىستى، كۇڭلىدى، اشق رايى ۇرايلانى جۇزىند - دەگى كىشلىكسىمەن قايتا قانۇشىردى. وقۇن بىشىرگەننىن كەيىن، ۇرايلا نىز ارادا جەرگىلىكتى ورنىنداردەى كىم - كەشەك زاۋۇدىندان جۇمىس تاۋىپ الىپ، شىت جاپا تۇرمىس باستاپ كەتتى.

■ **نەز ارادا زاۋۇد باستىغىنىڭ كومەكىشىسى بولدى**
كىم - كەشەك زاۋۇدىنداى جۇمىس ۇرايلىنڭ ومىرىندە تۇغىش رەتكى قولعا العان جۇمىسى دەى. زاۋۇدقا كەلگەننىن

جىلدان باستاپ لي پىڭنىڭ وسىناۋ شىلان باغى اقىرى ماۋەلى جەمىس بەرەدى، ۇىر جىلدا 600 توننادان استام شىلان الادى. بۇگىنگى تاڭدا، 800 مىڭ تۇپ شىلان اعاشى، تەرەك بەينە جاۋنىڭەردەى وسىناۋ ۇمىردى قورعاۋدا، 2400 مۇلىق قۇمدى توبەنى جاسىل القايقا اينالدىرۇ اقىر - اياغى رەالىدىققا اينالدى. ماشاقات تارتقان ول ەڭبەگىنىڭ ۇتاتتى جەمىسىن تانا باستادى.

■ **كاسپ سىلالسى ارقتلى كەدەيلەردى**

سۇيەمەلدەپ، بىرگە اۇقاتتاندى

لي پىڭ: كاسپ سىلالسى ارقتلى كەدەيلەردى سۇيەمەل - دەۋ — وقۇستىك شېنجاڭداى بۇقارانىڭ كۇنى بۇرىن كە - دەيلىكتەن ارىلىپ اۇقاتتائۇنغا دەم بەرمەتىن ۇتىمەدى جول، - دەدى.

لي پىڭ دە ەگەر دە شىلان ەگۇ، العاشقى شىلان ۇندىردۇ، ۇاستۇرلى ساتۇداى قازىرگى جاعدايدا باستان - اياتق كىدد - رىپ قالاتىن بولسا، شىلان كاسپ سىلالسىن دامىتۇدىڭ شىعار جولى بولمايتىندىمەن ابدەن بىلەدى. سونمەن ول تاغى جىنە - تىكتەي وغدەۋ نىساندارنا كۇش سالىپ، نىسان قارىجىسىن بەلسەنە توتاپ، شىلان ۇندىرىسىنىڭ چاپلىق كاسپ جەلد - سىن قۇرادى. جەرگىلىكتى ۇكىمەتنىڭ قولىنداۋىندا، 2018 - جىلى ول قارىجى قوسىپ، 7500 شارشى مەتر كەلەتىن العاشقى دەڭگەيدىگى شىلان وگدەۋ زاۋۇدىن قۇرادى، جىلىدىق وغدەۋ قۇتاي 6000 تونناعا جەتەدى، تەك وسى ۇنۇردىڭ وزىنەن سول جەردەگى 250 نەشە بۇقارانىڭ قىستاعى جۇمىسە - تاۋىن شىشتى.

30 جاستاعى پاتىڭۇل ابلەزىدىڭ شىلان بازاسىندا سىتە - گەننىڭ 3 جىل بولدى، ول جۇمىستى كۇش سالا سىتەيدى، ۇشۇپ وتاپ، بۇتاق جىيىپ كۇنىنە 60 يۇان ئابا الادى. “قىسە - تاغىمىز دىڭ تۇرعىندارى وسى ارعا كەلىپ جۇمىس سىتەۋدى ۇناتادى. از بولغان كەزدە 80 دە 100 ادام، كوپ بولغان كىز - دەردى 160 نەشە ادام جۇمىس سىتەيدى، لي زۇڭ سول كۇنى بىزگە ەڭبەكقاى بەردەى”، - دەدى قۇانا.

بۇگىنگى تاڭدا، ارىش قىستاعى تۇرعىندارىنىڭ ادام با - سىندىق ناق كىرىسى 2009 - جىلغى 2173 يۇنانغا مولايىپ،

2018 - جىلى 9900 يۇنعا جەتتى.

لي پىڭ بىلاي دەدى: شېنجاڭغا كەلگەنمە 50 جىل بولدى، ۇمىر بويى شېنجاڭدى سۇيەمىن”. مەن قالغان ۇاقد - شىم مەن ۇمىرىمەدى شەريا خالىقنا ارنايمىن، جەرگىلىكتى بۇ - قارامەن اناردىڭ داندىدەي تىغىز ۇيىسىپ، “شىلان كاسبى ارمانىم”دى جۇزەگە اسرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال اۋىدا تولىق جەڭسىگە جەتۇ ۇشىن تىنباي قۇلىشانمىن!”

بۇقارانى تۇسىنا بالادى

— روشانگۇل توحنىنىڭ “قارايىم” ۇمىرى

□ ئىشلىمىز قۇ شياڭلۇڭ

يدەياسىن باس بولپ ۇكىتتىپ، ەلەۋمەتلىك اۋ - ماقىتلىڭ تۇكىپر - تۇكىبرىن ارالاپ، ۇلكەندى - كىشىلى 100 رەتتەن ارتىق ۇگىت - لەكسىيا جاساپ، قاتناسقاندار جالىي 10 مىڭ ادام - رەتكە نايابىدى. ول تاغى ەلەۋمەتتىك اۇماقتان ۇلتىزار ند - تىمغاي مادەنىيەت قابىرعاسىن ارناۋلى جاسادى. 2015 - جىلى روشانگۇل اۋتونوميالى رايوندىق ۇلتىزار نىتتىمغاي، العاباسارلىغىنداى ۇلگىلى جەكە بولپ باعالانادى.

بىلىتىر 9 - ايدا روشانگۇلدىڭ ۇىر “قىزى” بار بولادى، ول جۇپ قۇرارعان تۇسى لىۋ ياننىڭ بالاسى دەى. لىۋ يان جالغىز باستى انا، بىلىتىر 7 - ايدا اۋرۇدان قايتسى بولادى، 8 جاستاعى قىزىن جاسى جەتكەن ناغاشى اپاسى باعادى.

لىۋ يان كوز جۇمەعانان كەيىن، روشانگۇل بالانىڭ ناغاشى اپاسىنىڭ ۇينىە امانداسا كەلەدى. ول بالانى ياۋدىرنا باسىپ، جانى اشىغاندا جىلاپ جىبەرەدى. “بىز وسى بالاعا بىرگە قارايلاس - يىق، مەن ونى ۇز قىزىنەيدى كورەمىن”، - دەيدى روشانگۇل بالانىڭ ناغاشى اپاسىنا، سودان باستاپ، ول “قىزى”نىڭ اتا - انالار جىسىنا تىن ارقالايدى. “قىزى”نىڭ اتا - انالار جىسىنا ۇوزى بارادى، “قىزى”نىڭ ۇيرەنۇنە ۇوزى جاۋاپتى بولادى، “قىزى”نىڭ تۇرمىسىنا ۇوزى قارايلاسادى.

تالاي جىلدان بەرى، روشانگۇل اي ساينىن ۇوزىنىڭ ايلغىنان، از دەگەندە، 500 يۇان شىعا - رىپ وتباسىندا قىيشىلىغى بارلارعا كومەكتەسىپ كەلدى، بىلىتىردىڭ وزىندە، ونىڭ جەكە ۇوزىنىڭ قىيشىلىغى بىار وتباسىلارنا كومەكتەشۇگە بەرگەن اقشاسى 10 مىڭ يۇاننان استى.

“ۇلتىزاردى تىغىز نىتتىماقتاستىرۇدا، ۇسوز - سىز، بۇقارانىڭ جۇمىسىن جۇرەك تورىنە قويىپ، بۇقارا الاڭداپ وتىرعان ۇساق سىتەردى، جايلى - جايىسىز سىتەردى، ۇايىمداپ وتىرعان سىتەردى ويدىمىدەي، شىنايى سىتەۋ كەرەك”، - دەدى رو - شانگۇل.

ومىرلىك قاجىر - قايراتمەن خالىق ۇشىن قىزمەت سىتەدى — زاڭمەن بىرگە ارەكەتتەنگەن ماقسات زايىپ

□ ئىشلىمىز ەرايدا، ەرىكتى ئىلىشى قىۇم قادر

31 جىلدان بەرى، سۇيىسپەنشىلىك پەىن زاڭنىڭ، اقشا مەن زاڭنىڭ، ۇقىق پەن زاڭنىڭ قاتانك سىن - سىناعى الدىندا، ول مەۋرانتانان جازىباي، ۇز قىزمەتىن تاياندىلىقپەن ادا ەتتى؛ 17 جىل دەربەيس دەلۇ ۇيتىرتىپ، ازاماتتىق، ساۋىدا

سىتەرى دەلولاىرئان جالىي 3277سىن تەكسەرىپ قاراپ، 2992 دەلونى جاراستىرىپ، ارزىن قاي - تارتتى، ەشىر دەلونىڭ تەكسەرىپ قاراۋ ۇاقىتىن مەرزىمەنن اسىرمادى، ەشىىر دەلودا جوعارىعا ارزىنداۋ، شاعىمدانىپ سوغىنان قالمالۇ جاعىداي بولغان جوق. ول باركول قازاق اۋتونوميالى اۋ - داندىق خالىق سوتى مەكەمەسىنىڭ باستىغى ماقسات زايىپ دەى، وسىنىڭ الدىندا “مەملەكەت - تىك ۇلتىزار نىتتىمغاي، العاباسارلىغىنداى ۇلگىلى جەكە” داڭقتى اتاغىنا يە بولدى.

ماقسات باركول قازاق اۋتونوميالى اۋدانى ۇلكەن قۇلىشار اۋلىنىداى قارايىم ەالىشى وتبا - سىندا تۇعان. 1988 - جىلى ول شېنجاڭ سايامىي - زانك شۇمىۋاننان وقق تاۋاسىپ، باركول قازاق اۋتونوميالى اۋداندىق خالىق سوتى مەكەمەسىنە قىزمەتكە بولىنىدى.

كەدەي ەگىنىشى - مالىشلاردىڭ ارزى - شاعىم قاراجاتىن ازايىتىپ، ەكونوميكالىق قىيشىلشە ەى بار سىكە قانتىستى ادامنىڭ سوتتاسا اۋىنا شى - نايى كەپىلدىك ەتۇ، ۇدىلىالىق قۇتقارۇ - كومەك - تەسۇ كۆلەمىن كەڭەيتۇ ۇشىن، باركول قازاق اۋ - تونوميالى اۋداندىق خالىق سوتى مەكەمەسى حا - لىققا قولايلى كوشپەلى سوت قىيمىلىن ورىستەتتى. ماقسات قىزمەتتەسىمەن بىرگە كوشپەلى سوت بولپ ۇيىدەياسىپ، مەزىكىل - مەزىكىل ساين ات جەنكەتەپ، ەمەلەكەت گەرىبىن اسىپ، تاۋ اسىپ، تاس باسىپ، مالىشلىق وڭىرلەرگە بارىپ دەلو ۇبىتىردى. 2008 - جىلى سارشوقى اۋىلى زىليۇجىڭ قىستامغىنداى 85 جاستاعى قارت باغىپ - قاعۇ بو - رىشىن ەتەمدەي دەپ 6 بالاسىنىڭ ۇستىنەن شا - عىمدانادى، بۇل دەلونى جاراستىرۇ ۇشىن، ماقسات اپتەن 70 كىلومەتىر جول باسىپ قارتنىڭ ۇينىە بارادى. دەلوغا سوت اشىلغاننان كەيىن، دەلونى قاراۋعا جاۋاپتى بولغان ماقسات ورنىنان تۇرىپ، شەشەيدى اپبىكەر تۇراتىن ورنىغا ەرتىپ

كەيىن، كىم - كەشەك پىشۇدەن باستاپ سىكە كىردىتى، مەكتەپ - تە ۇيرەتكەن تەخنىكاسى مەمم، وعان قوسا ەمەلەكەتتە بىر - تۇتاسى قولدانلانتىن ۇتىل قابىلەتى كۇشتى بولغاندىقتان، ول تەز ارادا زاۋۇد باستىغىنىڭ كومەكىشىسى بولدى. جۇمىس ۇرايلاغا تەڭدەسىىز كۇش بەردى. “كەشە كويىشە - لىك زاۋۇدىنىڭ تاپسىرىسىن ورنىدناپ بولدى، بۇگىن ۇاقىتىندا جۇمىستان تۇسەمىز” دەپ تۇستەن كەيىن ساعات 7دەن اسقاندا ۇرايلا ەلكىروسىكىلنە ۇمىنىپ، ئىشلىنى ۇينىە بارۇعا ۇمىنىس ەتتى. ۇرايلىنڭ ۇينىە كەلگەننەمىزدە، اۋلا تولى حايناسا گۇلى جاپاقلا اشلىپتى. “كورگىزىشى، بۇل مەنىڭ كەشە گۇلەن اسە - دەپ العان تىرانمىم، قىپ - قىزىل، ادمەى مە كەين؟” ۇرايلا ساۋماقتارىن جايىپ كورسەتىپ، بەينە جاس بالاداي ۇماز بولپ كۇلدى. “بۇرىن اۋلامىزدا ەشقانداى گۇل بولماۋشى دەى، ساد - ەنگەندى، تىرناق بوياغاندى ەتپتى اۋىزعا لۇعا كەلپەيتىن”. وسى بىرنەشە جىلدان بەرى، قىستاقتا بېقۇت ۇيلەر سالىن - دى، ۇرايلىنڭ ۇيلەرىندە دە ۇلكەن جاڭارۇ بولدى. قوناق بول - مەسىنە كىزىنمىزدە، كاڭعا كوز جابۇن لاتىن قىزىل كىلم تو - سەلىپتى، اپياق شاي ۇستىلىنىڭ ۇستىندە ايران كىيىپتى. تازا - لىق بولەپسىندە سۇمەن شايلاىتان دارەت تەزەلەگى جاسا - سىبايى بار كەين. جاتتىن ۇيىدىڭ تەرەزەسىنە تايابۇ قويىلعان ساندەنۇ ۇستەلىندە ەرىن بوياغىش، قابى سىزغىش، وپا - دالاپ ۇبارى - ۇبارى تولىق كەين. كىمى شىكايى اۋان ۇتۇرلى رەڭدى كويلەكتەر مەن تولبىتى، مۇنىڭ كويىن ۇرايلا توراپتان ساتىپ الپتى. “ونىڭ قازىرگى وزگەرىسى وتە ۇلكەن، جۇزىنەن كۇلكى ۇيىرىلىپ جۇرەتىن بولدى، وزىنە دەگەن سىمىنى دە كۇشى - دى، ۇر كۇنى قايتىپ كەلە سالىسىمەن ماغان ايناز اڭگەمىسى دە تاۋسىلىپ بەرمەيدى”. جۇبايى وبۇل ايلەندەگى وزگەرىستەردى ۇراقشان جانداندا، قۇانىشىن كۇڭلىنىدە ساقايتتى. “مەن قىستاق تۇرعىندار كومپەتتەندە قىزمەت سىتەيمەن، يالام قىستاققاى بالا - باقشادا وقيدى، مەرەكە - مەيرەم، دەمالسى كۇندەرىندە ۇىر ۇيلى جان بازار ارالايىمىز، باقتى تۇرمىس دەگەن، ۇسىرا، وسى شىعار!”